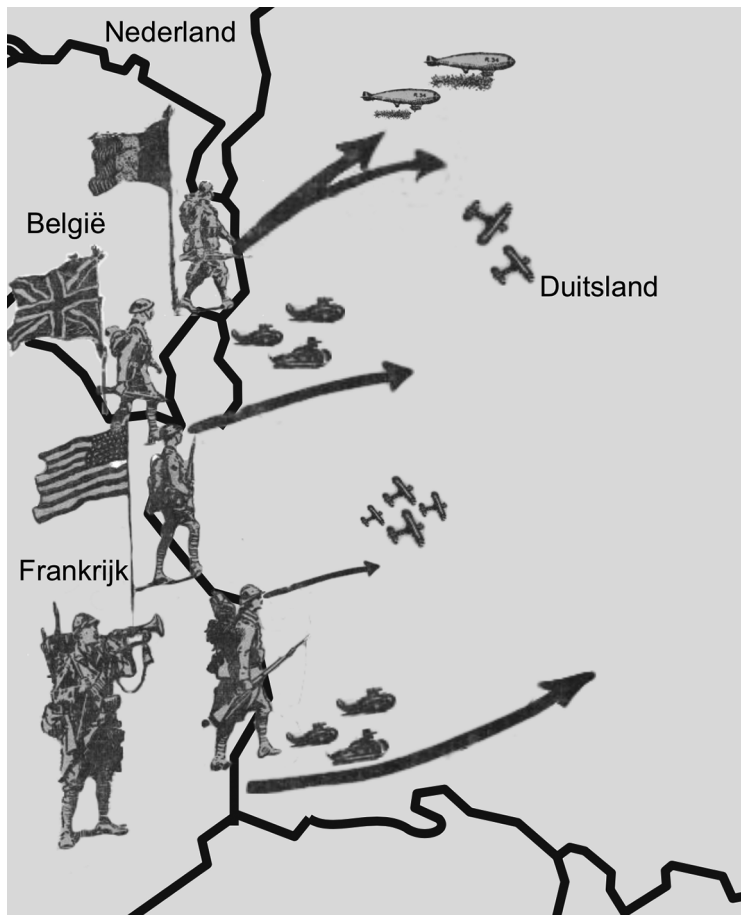

bron 5

Een kaart uit een Franse krant met als titel *Als Duitsland niet ondertekent* (1919):

Toelichting

Op de kaart staan pijlen die de richting van een aanvalsplan aangeven. De soldaten aan de grens met Duitsland staan klaar om aan te vallen. Zij komen uit België, Groot-Brittannië, de Verenigde Staten en Frankrijk.

bron 6

Een herdenkingsmedaille uit 1923 met als titel *Münchner Theater*:

Toelichting

Op de tekening staat bovenaan *Münchner theater* (= poppenkast van München).

Onderaan staat: 9-11-23 *Letzte Vorstellung* (= laatste voorstelling).

bron 7

Een herinnering van een inwoner uit de Sovjet-Unie in 1933:

Er werden ruim 6000 gevangenen op transport gezet. De omstandigheden van het transport waren verschrikkelijk. Er was weinig voedsel beschikbaar en wat er was, was oneetbaar. Er stierven per dag gemiddeld veertig gevangenen. Toen de gevangenen aankwamen op de plaats van bestemming bleek het een totaal onbewoonbare plek, zonder enige bebouwing. Er was geen gereedschap en geen voedsel. Op de dag van aankomst begon het te sneeuwen en nam de wind toe. Pas na vijf dagen werd er wat meel per boot gestuurd.

bron 8

Een vrouw vertelt over haar jeugd in Duitsland:

Ik leerde dat ons uniform 'erekleding' was. Veel meisjes vonden het heel moeilijk dat ze geen sieraden mochten dragen bij het uniform. Maar het uniform wás het sieraad. Je moest het bij alle nationale feestdagen dragen, maar ook bij verjaardagen bijvoorbeeld. Ik heb mijn uniform altijd met trots gedragen en ik ging graag naar de bijeenkomsten. Ik leerde dat de leider altijd gelijk heeft en daarna pas de ouders.

bron 9

Een spotprent uit een Amerikaanse krant naar aanleiding van de voorbereidingen op de Olympische Spelen in Berlijn 1936:

olympische idealen van sportiviteit en internationale vriendschap/samenwerking

intolerantie en discriminatie

hakenkruis

Olympische Spelen van 1936

Toelichting

De donkere figuur stelt een Grieks-Romeinse god voor met een staf die symbool staat voor vrede en eenheid.

De man met de olympische fakkel in zijn hand stelt Hitler voor.

bron 10

Uit een ingezonden brief van een Nederlandse vrouw (1938):

Ik was na de *Kristallnacht* zo ongerust over mijn vader en zus dat ik naar Duitsland ben gegaan om hen op te zoeken. Ze vertelden me wat er drie dagen daarvoor was gebeurd.

Donderdagochtend werden ze opgepakt en samen met de andere Joden uit het dorp opgesloten. De vrouwen werden verhoord en daarna naar huis gestuurd. De mannen werden met een veewagen naar het slachthuis gebracht. Daarna werd mijn vader weggestuurd, samen met de andere mannen die ouder waren dan 70 jaar. Toen mijn vader thuis kwam, werd ons huis doorzocht en al het geld meegenomen.